

TRANSICIÓ ENTRE NIVELLS, ETAPES I MODALITATS **D'ESCOLARITZACIÓ**

El nostre actual sistema educatiu s'estructura en etapes educatives diferents cadascuna d'elles amb identitat pròpia: Educació Infantil, Educació Primària, Educació Secundària.

És important tindre en compte que l'escolaritat obligatòria s'inicia en l'etapa de primària.

Aquestes etapes no hem d'entendre-les com a compartiments aïllats i inconnexes sinó com una forma lògica d'estructurar tot el procés educatiu que és un tot continu. El pas d'un període al següent esdevé sempre de manera gradual i en algun moment conviuen capacitats i limitacions de diferents períodes cognitius.

En el preàmbul del Decret 38/ 2008 s' assenyala que " és necessari que el segon cicle estiga en estreta coordinació amb el primer cicle de l'Educació Infantil, per seguir el procés iniciat, i amb el primer cicle de l'Educació Primària , perquè la transició entre ambdós etapes tinga elements de continuïtat. Aquesta coordinació en cap moment pot significar la supeditació de l'educació infantil a l'educació primària.

En l'article 8 del citat Decret, que estableix el currículum del segon cicle de l'EI a la Comunitat Valenciana, s'assenyala que aquesta coordinació assegurarà mecanismes de continuïtat en el procés educatiu de l'alumnat i facilitar l'adaptació del mateix a la transició d'un cicle a altre i d'una etapa a una altra i per això estaran pedagògicament coordinats.

En l'article 6.4 del Decret 108/2014 s'assenyala que en l'etapa de primària es realitzaran tres sessions d'avaluació durant el curs, una per trimestre, a més d'una avaluació inicial durant el primer mes lectiu.

En l'article 6.5 del Decret 108/2014 es defineix el contingut d'aquesta avaluació inicial, a on "es procedirà a l'anàlisi de les dades i informacions rebudes del tutor/a del curs anterior de l'alumnat...".

L'etapa d'Educació Infantil s'ordena en dos cicles. El primer compren fins els tres anys i el segon, des dels tres fins els sis anys d'edat.

1.MESURES DE COORDINACIÓ ENTRE CICLES

D'EDUCACIÓ INFANTIL

És necessari establir una coordinació dels projectes educatius dels centres que impartisquen el primer cicle d'Educació Infantil amb aquells que impartisquen el segon cicle d'etapa, així com també amb les escoles de la població on ha anat l'alumnat, amb l'objectiu de garantir la continuïtat del procés educatiu dels xiquets i xiquetes.

L'organització de l'Educació Infantil en dos cicles educatius de tres anys cadascú facilitarà l'adaptació dels processos d'ensenyament als ritmes de desenvolupament i aprenentatge dels xiquets i xiquetes des dels primers mesos fins els sis anys d'edat. Igualment els objectius d'aquesta etapa contribuiran a desenvolupar capacitats que corresponen amb els processos evolutius propis d'aquestes edats.

Com en el nostre centre tenim alumnat de l'últim nivell del primer cicle, ens coordinarem a principi de curs amb les escoles de la població. I al final de curs farem una reunió amb les tutores o tutors del segon cicle, ja que sabrem qui seran eixes tutores, buscant que el pas de l'un a l'altre siga el més gradual possible.

A més, s'iniciaran en algunes dinàmiques de tres anys:

- Jugar a poals i pales al pati.
- Utilitzar els tricicles i les instal·lacions del pati del segon cicle.
- Activitats de ritme.

En relació a les famílies, el tutor/a realitzarà reunions amb elles de forma personalitzada on se'ls entregarà les recomanacions per a l'estiu: controls d'esfínters, autonomia personal, jocs de psicomotricitat fina i grossa...

2. TRANSICIÓ ENTRE LES ETAPES D'EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA

A) Anàlisi dels grups i alumnat que ha de transitar de l'Educació Infantil a l'Educació Primària, tenint en compte la diversitat de característiques i situacions personals.

Amb la finalitat de facilitar a l'alumnat el trànsit entre les etapes d'Infantil i Primària, es fa imprescindible una coordinació establerta i organitzada amb el professorat de les dues etapes. Per això s'han de prendre decisions conjuntament que tinguin en compte tant el tipus d'estratègies metodològiques, organització d'espais i grups, elecció de materials curriculars...

Com el nostre centre és exclusivament d'Educació Infantil, la coordinació amb els centres de Primària es farà a final de curs, una vegada acabat el termini de formalització de matrícules, ja que el nostre alumnat pot triar entre varies escoles de la població. Però pensem que seria convenient reunir-se més vegades a llarg del curs escolar.

Aquesta es una etapa educativa amb identitat pròpia i la seua finalitat es la de contribuir al desenvolupament físic, afectiu, social i intel·lectual de tots els xiquets i xiquetes.

L'alumnat que accedeix a 1r d'Educació Primària manté característiques psicològiques pròpies de l'alumnat d'Educació Infantil com l'egocentrisme , la anomenada " concentració " (desenvolupament cognoscitiu que es descriu a l'estadi preoperatori), l'animisme , etc. Totes elles s'han de tenir en compte a l'hora de planificar la tasca docent, per això ha d'estar degudament plantejat.

Definim "**trànsit**" com del pas d'una etapa a una altra que experimenta l'alumnat que finalitza l'Educació Infantil (tant del primer com del segon cicle) i comença el primer curs d'Educació Primària.

B) Detecció i identificació de possibles barreres i condicions de vulnerabilitat que poden manifestar-se en aquest procés de transició, amb l'objecte de prevenir dificultats en la integració i adaptació a la nova etapa, en el desenvolupament personal, afectiu i social, i en el progrés curricular.

El **canvi** d'Educació Infantil a Educació Primària, suposa un canvi significatiu per a l'alumnat sobretot en els següents aspectes:

- **Canvi de professorat:** el tutor d'Educació Infantil està quasi les 25 hores lectives amb els alumnes. A Primària, hi ha varios especialistes de diferents àrees.
- **Canvi d'espais:** es passa d'una organització d'espais basats en la flexibilitat i distribuïda en zones (assemblea, racons, joc simbòlic...), a una organització d'espais més rígida. Els alumnes d'Infantil del nostre centre canvien d'aula per anar a la classe de Música i per anar al gimnàs per fer Psicomotricitat, fet que afavoreix la seua adaptació al canvi d'espais. El pati també es diferent, en el nostre centre tenim diverses zones: escorxadors, gespa, arenero... en Primària no.
- **Canvi en l'organització temporal:** l'Educació Infantil es caracteritza per la flexibilitat en la seua organització curricular atenent a l'adquisició d'hàbits i rutines i les necessitats biològiques d'alimentació, higiene, descans, seguretat, de relació i de comunicació. Tanmateix a l'Educació Primària, l'horari curricular estableix una clara assignació horària a cada àrea de coneixement.
- **Canvi en els materials:** a l'Educació Infantil, els materials són més manipulatius, variats i lúdics. En el nostre centre treballem per centre d'interès i projectes mentre que a Primària, apareix un material curricular més especialitzat com per exemple, els llibres de text.
- **Canvi en la metodologia:** a l'Educació Infantil es treballa amb un enfocament vivencial globalitzador que es du a terme mitjançant l'aprenentatge significatiu, tenint presents les característiques dels alumnes i el seu nivell maduratiu. La realitat quotidiana de l'alumnat és l'element sobre el que s'aprèn i del que s'aprèn, estant el temps estructurat en rutines i hàbits progressius, i els mètodes de treball basats en la investigació en primera persona, mitjançant mecanismes majoritàriament de tipus sensorial. A Educació Primària s'entén l'organització dels continguts en àrees que estableix el currículum, cadascuna amb un pes acadèmic específic, activitats de caràcter més memorístic i instruccional, centrant el procés educatiu cap a les competències.
- **Canvi de currículum:** hi ha més àrees a Educació Primària que a Infantil.

- **Canvi a l'avaluació:** es passa d'una avaluació sense qualificacions numèriques a una avaluació de promoció a l'Educació Primària. Els criteris d'avaluació i els instruments d'avaluació també canvien.

- **Canvi de centre:** En el nostre cas, el nostre alumnat, realitzarà aquesta transició canviant de centre, per què La Milotxa és només d'Infantil. Això també pot resultar més complicat a l'alumnat per què abandona l'espai conegut durant tres anys.

Les famílies poden triar entre dos centres de Primària: El CEP Luis Vives, el CEIP Jaume I I el CEIP Bisbe Hervás

El primer centre ofereix dues classes de primer (no té infantil) mentre que el segon, ofereix una (té una línia d'infantil) y el tercer té les dues línies així que només pots optar si té places vacants.

Des de l'Educació Infantil s'han de potenciar i desenvolupar totes les possibilitats de l'alumnat i dotar-los de les competències, destreses, actituds... que faciliten l'adaptació a Primària perquè de vegades pot ser complicat el canvi. Ha d'haver coherència i establir de forma conjunta els criteris de selecció d'objectius i la seqüenciació dels continguts necessaris. Per tot això, és important dur a terme una estreta relació i coordinació entre els mestres que estan a la classe de 5 anys i els mestres que estan a 1r de Primària. En aquesta coordinació han d'estar tant els tutors/es com els especialistes. L'objectiu és que el nostre alumnat s'adapte a la nova etapa de manera ordenada, progressiva, seqüenciada, coherent, evitant canvis bruscs. Les mestres d'Infantil aniran introduint algunes adaptacions l'últim trimestre i les mestres de primer de Primària afavoriran la transició sent flexibles i adaptant-se a l'alumnat, sobretot el primer trimestre.

C) Accions que fan possible la progressió adequada en l'àmbit metodològic entre el segon cicle d'Educació Infantil i el primer curs de l'Educació Primària, procurant la continuïtat i graduació progressiva entre les dues etapes.

- Facilitar un adequat grau de comunicació entre cicles i etapes.
 - Orientar als mestres en l'intercanvi de dades, documentació i informació d'interès per a millorar la resposta educativa de l'alumnat.
 - Facilitar l'adaptació o incorporació de l'alumnat d'una etapa educativa a una altra mitjançant un procés de adaptació progressiva i contínua.

- Facilitar un procés d'acollida que previnga situacions d'inadaptació o baix rendiment.
- Determinar procediments de coordinació entre els docents d'Educació Infantil i els que imparteixen docència en primer d'Educació Primària.
- Adoptar de manera ràpida i ajustada les mesures oportunes d'atenció a la diversitat entre cicles i etapes.
- Informar sobre la nova distribució d'horaris i espais al nou cicle i nova etapa.
- Elaborar els documents que es transfereixen d'una etapa a una altra (informe de final d'etapa d'infantil) o que s'elaboren per primera vegada per exigència normativa o per voluntat de l'equip de transició.
- Establir un calendari de reunions per intercanviar informació , completar o revisar documents i prendre decisions tant sobre el Pla de transició com sobre temes puntuals referits a algun alumne o grup.
- Proporcionar una informació ràpida i útil per a la presa de decisions dels Departaments d'Orientació.
- Propiciar el coneixement de les noves dependències del centre, normes, recursos...
- Orientar les famílies de l'alumnat que s'incorpora a l'Educació Primària sobre les característiques noves més rellevants (matriculació, oferta educativa, àrees de coneixement, avaluació i promoció ,etc.) de la nova etapa, transmetent seguretat de que hi ha una certa continuïtat entre les dues etapes.
- Orientar a tot el professorat d'Educació Primària, especialment als que impartisquen el primer curs d'aquesta etapa, sobre les normes del centre més convenients per facilitar el canvi d'etapa d'aquest alumnat.
- L'alumnat de l'últim curs d'Infantil visiten els centres de Primària, per a que coneguen el centre nou al que aniran i alguns dels mestres que tindran.

L'Equip de transició entre l'Etapa d'Educació Infantil i l'Educació Primària , serà:

- L'equip docent d'Educació Infantil (siguen tutors o no).
- L'equip docent de primer d'Educació Primària .
- Mestre/es especialistes de Pedagogia Terapèutica i d'Audició i Llenguatge.
- L'orientador del Servei , Equip o Gabinet psicopedagògic amb competències en el centre , que assessorarà en cas necessari .

- Cap d'Estudis, que coordinarà el Pla .

D) Decisions que garanteixen la continuïtat metodològica entre els processos d'ensenyament i aprenentatge i d'ús vehicular de les llengües curriculars desenvolupats en l'Educació Infantil i els que iniciaran en l'Educació Primària.

És molt important que en Educació Primària es realitzen dinàmiques, activitats i propostes lúdiques similars a les d'Educació Infantil i viceversa, mostrant continuïtat i connexió entre la pràctica docent d'una i altra etapa.

També poden dissenyar-se i implementar-se activitats conjuntes entre els grups d'alumnes d'Infantil i Primària.

En el nostre centre tenim implantat el PEPLI i en els altres centres de Primària també, això contribueix a la continuïtat d'ús vehicular de les llengües curriculars.